

О.В. ПАРХОМЕНКО, канд. екон. наук, доцент

В.Д. ПАРХОМЕНКО, д-р техн. наук, професор

ЛЮДИНА МАЙБУТНЬОГО В УМОВАХ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ЗНАННЄВОЇ ПАРАДИГМИ ЦИВІЛІЗАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ

Резюме. В умовах формування інформаційно-знаннєвої парадигми цивілізаційного розвитку порушується проблема місця людини в сучасному світі. Її розв'язання розкриває все різноманіття особливостей сучасного стану людства та перспектив людини в питаннях самопізнання. Інформаційно-знаннєва епоха ставить перед людиною багато завдань і викликів, подолання яких має привести до фундаментальних змін і зрушень у її розвитку. Потреби особистості переорієнтовуються з матеріальних на духовні й інформаційно-знаннєві. У статті людина розглядається як складова природи, вона вимушена діяти відповідно до законів природи. Тому за основу взято систему, в якій людина одночасно є індивідуально-соціально-природною. Природа зробила людину неповторно єдиною. Так само, як і соціум природа відслідковує та реагує на поведінку кожного з нас. Вона є колицкою і середовищем життєдіяльності людини, єдиним джерелом, звідки особистість черпає усе необхідне для свого існування. У рамках теоретико-економічного аналізу визначено провідну роль людини та її характерні риси в умовах інформаційно-знаннєвої парадигми життєдіяльності.

Ключові слова: інформація, знання, людина, закони природи, свідомість, парадигма, модель, цивілізаційний розвиток.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Ми живемо у час великих перетворень, коли змінюються століття, тисячоліття, епохи. В сучасних умовах соціально-економічного розвитку формується новий світогляд, заснований на системі єдності інформації, енергії і речовини, новому уявленні про людину. Сучасна наука говорить нам, що в природі відбувається перехід від матеріального світу до світу енергій [1]. Змінюються усі сфери життя. Цей перехід розкриває нові якості людини, змінює її ставлення як до себе, так і до інших, до свого здоров'я і розширює розуміння сутності існування. Вершина інтересів людини зміщується до самопізнання.

Авторитет і можливості нашої країни залежать від формування людини майбутнього. В процесі організації освіти і виховання майбутнього покоління не останню роль відіграє наша педагогічно-наукова еліта, на яку покладено завдання *передбачення і розробки* пропозицій для соціально-економічних та цивілізаційних перетворень, зокрема в навчальному і виховному процесах. Дослідження соціально-економічних і цивілізаційних перетворень сьогодення мають велике значення для навчання і виховання людини майбутнього, організації сучасної освіти.

Нова парадигма розвитку вимагає нового уявлення про феномен людини, розуміння базових основ її існування, а також оновлених

підходів до самовдосконалення в напрямі постійного пошуку цікавих ідей, спрямованих на розв'язання нових проблем. Ми увійшли в третій етап цивілізаційного розвитку — постіндустріальний, пройшовши аграрний та індустріальний. На зміну економічної теорії К. Маркса, яка базувалась на ресурсах і фізичній праці, прийшла економічна теорія П. Ромера, яка базується на трьох складових розвитку: знання — 60%, а 40% залежить від ресурсів і фізичної праці [2; 3]. Відбувається перехід від матеріальної моделі поведінки людини до енергетичної моделі розвитку.

На третьому етапі цивілізаційних перетворень починає відігравати важливу роль процес знаходження балансу інтересів і компромісів між людиною та суспільством, перебуваючи в гармонії з законами природи [4]. Розвиток людини і суспільства увійшов в етап *взаємозалежного* існування. Це зовсім інший принцип взаємовідносин між людиною і суспільством. Пішов у минулу принцип адміністративного управління суспільством і виробничою структурою.

Сучасна складність і різноманітність навколишнього світу, виклики та проблеми епохи, ставлять багато нових запитань, пов'язаних із проблемою розуміння внутрішньої сутності особистості. Людина стає центром соціального та економічного розвитку. Наше життя знаходиться в періоді формування і впровадження нових принципів, правил і умов життєдіяльності

людини, а це вимагає в свою чергу формування *нової свідомості* особистості, що й робить актуальною тему нашого дослідження [5].

Мета роботи — визначення напрямів змін у системі виховання людини майбутнього в умовах формування інформаційно-знанневої парадигми цивілізаційного розвитку.

АНАЛІЗ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Варто зазначити, що формування людини майбутнього в умовах панування інформаційно-знанневої парадигми цивілізаційного розвитку розпочалося з розробки наукових основ сучасного вчення про індивідуальне здоров'я людини, що було назване енергетичною моделлю розвитку [1; 6; 7]. Сформована нова триєдина модель людини, яка складається з фізичного тіла, психіки і свідомості. Сформульовано основні принципи її побудови. Людину не можна розглядати відірваною від природи, від законів, яким вона підкоряється [4; 6]. Сучасна наука розглядає людину в єдності фізичного і духовного її стану, особистість досліджується як цілісна структура, яка перебуває в гармонії із законами природи [10].

Другий глибинний, базовий аспект розгляду цілісної людини в енергетичній парадигмі є допомогою особистості зрозуміти цілі, завдання і сутність свого життя. Значення цього аспекту діяльності важко переоцінити. Сутність життя — це системоутворюючий фактор. Для людини — це фундамент життя, об'єднуюча основа діяльності. Найкращим гармонізуючим і підтримуючим життя фактором є гуманна довгострокова мета [11; 12].

Наступною особливістю сучасного етапу соціально-економічного розвитку є лавиноподібне зростання інформації. Наведемо деякі приклади. Наприклад, у мережі Facebook щомісячно з'являється приблизно 30 млрд нових джерел інформації. Обсяг фіксованої інформації на планеті за останні 20 років збільшився приблизно в 100 разів. Кожну секунду в Інтернеті з'являється близько двох мільйонів електронних повідомлень. Ці цифри свідчать про інформаційний «вибух».

У науковій праці академіка В.М. Глушкова категорія «інформація» розглядається як *міра змін матерії і енергії в просторі і часі*. Він уперше побачив зв'язок інформації з енергією [13].

Учений Масару Емото довів, що вода реагує на інформацію. Вода має пам'ять, чує музику, реагує на слова, реагує на всі види інформації [14]. Можна навести ще багато прикладів, які неможливо пояснити без припущення, що інформація має властивість бути енергетичною категорією світоустрою.

Аналіз наведених прикладів свідчить, що інформація одночасно виконує функцію енергетичної складової природи. Енергетичний підхід до розуміння сутності інформації дає підстави стверджувати, що відбуваються суттєві зміни в життєдіяльності людини при переході до енергетичного, інформаційно-знанневого періоду цивілізаційного розвитку.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

У сучасному світі центральною є проблема місця людини, котра розкриває все різноманіття особливостей розвитку людства, шляхів вирішення нагальних питань і перспектив діяльності людини в питаннях самопізнання. Інформаційно-знаннева епоха висуває перед людиною багато завдань і викликів, подолання яких має привести до фундаментальних змін і зрушень у розвитку особистості, характер яких буде переорієнтовуватися із матеріальних потреб на духовні та інформаційно-знанневі [1; 15].

Природа є колискою і середовищем життєдіяльності людини, єдиним джерелом, звідки вона черпає усе необхідне для свого існування. Як невід'ємна частина природи людина в своїх відносинах з нею пройшла низку етапів: від повного обожнювання і поклоніння природним силам, до ідеї повної і безумовної влади над природою. Сьогоднішні умови розвитку примушують гармонійно взаємодіяти з силами природи [1].

Людина — невід'ємна частина природи, сформована в межах світового природничого процесу, результатом якого є життя в різних його формах. Сучасна людина є продуктом багатьох факторів, які створюють її унікальність і неповторність. Це особливо важливо в умовах формування інформаційно-знанневої парадигми сучасного розвитку. До таких факторів можливо віднести:

- людина сучасного типу — це, перш за все, є людина *нових моральних цінностей*. Формування нової системи цінностей та ідеалів — той курс, котрим буде керуватись нове покоління, тому сьогодні від кожного з нас залежить, яка система цінностей буде пануючою для людської цивілізації найближчим часом, її якість і дієвість.
- людина нового зразка формується як людина інформаційно-знанневого носія та інтерпретатора величезної кількості інформації. Проходячи крізь призму свідомості, інформація відповідно до мети наділяється певним суб'єктивним змістом, перетворюючись у знання — основу розвитку. Інформація є ресурсом для реалізації інтелектуальних здібностей людини;

- сучасна епоха вимагає нових знань, які є результатом інтелектуальних можливостей людини. Нові цивілізаційні зміни та інформаційно-знаннєві потреби сприяють переорієнтації мислення на творчість;
- креативність і бажання до самореалізації у творчих формах діяльності — одна з головних тенденцій розвитку сучасної людини, яка дає їй змогу переорієнтуватися на неординарне мислення та збагачення творчого потенціалу.

Людина сьогодні дійсно стикається з низкою проблем і перетворень, але варто сказати, що вона володіє також спектром можливостей і справжніх історичних місій, котрі наділяють сучасне людство надзвичайною відповідальністю перед усією цивілізацією [17–19].

Усе, що відбувається навколо нас, відбувається за законами природи. Всі процеси в природі проходять **три етапи**: спочатку формується *мета*, потім створюється *знання* для досягнення мети і тільки потім відбувається стадія *матеріалізації*. Отже, центром розв'язання будь-якої проблеми є знання.

Цей закон природи — надзвичайно важливий. Забезпечуючи і закріплюючи технологію проходження будь-якого процесу як у нашому соціумі, так і всіх процесів, які відбуваються в навколишньому природному середовищі, цей закон дає відповідь, як мінімум, ще на два запитання. *По-перше*, основою розвитку є знання, а, *по-друге*, кожен із нас формує своє майбутнє індивідуально.

Це є дуже важливим. Усе починається з глови, з думки.

Оскільки людина є частиною природи, вона вимушена діяти відповідно до законів природи. Але чомусь у багатьох наукових працях людина розглядається як *індивідуально-соціальна система* і майже немає наукових досліджень, в яких вона розглядалась би одночасно як потрібна система, а саме як *індивідуально-соціально-природна*. Природа людину зробила неповторно-єдиною, індивідуальною. Як і соціум, природа *відслідковує і реагує* на поведінку кожного з нас.

Людина підкоряється як законам соціальної системи, так і законам природи. Взаємозв'язок людини з соціумом відбувається на матеріальній основі, а тому ми його бачимо та відчуваємо всюди і постійно. З природою цей процес відбувається по “ненадрукованим” законам, які функціонують на основі *енергетично-інформаційного обміну*.

Сьогоднішньому, постіндустріальному періоду розвитку, вчені дають різні назви, тлумачення і пояснення, наприклад: інформаційний,

знаннєвий, енергетичний, інформаційно-знаннєвий та ін.

Усі ми є свідками того, що третій етап цивілізаційного розвитку формується на інших принципах і на інших особливостях ніж притаманних попереднім етапам розвитку. Таких особливостей багато. Однією з них є зміна базових основ економічного зростання і економічного розвитку, які описуються вже не теорією К. Маркса, а економічною теорією П. Ромера, що доводить: основою розвитку є знання, які створює людина. А тому її інтелект і творча праця стають центром уваги.

Знання людина створює через обробку зібраної під мету інформації. Тому людина є власником цього творчого продукту і вирішує його подальшу долю. Патентує чи шляхом публікації і переведе знання в інформацію, залишає знання в ранзі ноу-хау. Отже, одне і те саме одночасно для одного може бути знанням, а для інших інформацією. Наприклад, викладач в аудиторії викладає свої знання, а студенти сприймають ці знання як інформацію і у кожного своє розуміння її сутності. Можна навести й інший приклад. Патент на винахід законодавчо закріплює знання за автором, а надрукований у державному бюлетені той самий патент стає інформацією для використання суспільством.

Виникає запитання, що таке інформація і що таке є знання? Дослідження показують, що і сьогодні однозначного розуміння цих категорій серед науковців немає. Оскільки джерелом розвитку є інформація — основа для створення знань, а знання в свою чергу переходять у категорію “інформація”, розглянемо визначення саме цієї категорії.

Існує десятки визначень, але ми дотримуємося визначення категорії “інформація” В. Глушкова, який розглядав її “як фундаментальну субстанцію, яка є відображенням змін речовини та енергії в часі та просторі”.

Ми вважаємо і доводимо, що:

- знання створюють *природа і людина*;
- інформація — це *природна категорія*, яка є показником природних змін, а тому це результат діяльності або природи, або є показником результату праці людини;
- інформація і знання внутрішньо взаємопов'язані та розглядаються у вигляді *діалектичної системи “інформація – людина – знання”*, яка є керованою і функціонує за обов'язкової участі людини;
- природа здійснює захист своїх перетворень за допомогою ентропії, а суспільство — за допомогою системи *інтелектуальної власності*;
- інформація виконує три функції: *змістовну* (матеріальну), *інформаційну* (енергетичну),

а також функцію *джерела* безкінечного розвитку;

- інформація *органічно* вплетена в цивілізаційний розвиток.

На жаль, *законодавче* визначення категорії “інформація” в “Законі про інформацію”, на нашу думку, не відповідає її сутності [20].

Спілкування з вченими показує, що досить важко сприймається теза зв'язку інформації з її енергетичним наповненням, а тому наведу приклади, які пояснити неможливо без зв'язку інформації з енергетичною складовою. Наприклад, тварина виконує заочні команди дресирувальника, який знаходиться в іншій кімнаті, або в зоні АТО собака попереджає військових про початок обстрілів. Вона ховається за декілька хвилин до початку обстрілів в укриття. Як доходить інформація до тварини? Пояснити це можливо тільки наявністю *енергетично-інформаційного* зв'язку.

Я наведу ще один приклад, який пояснює, як це відбувається в природі. Візьмемо кілька однакових камертонів і примусимо звучати один з них, але й інші теж чомусь починають звучати. Чому? Відомо, що в цьому прикладі реалізується *ефект резонансу*, який є частиною сутності *закону тягіння*. В ньому реалізується принцип “подібна енергія реагує на подібну”, а якщо інформація є енергією, то ми можемо зробити дуже важливий висновок, що “подібна інформація реагує на подібну інформацію”. На основі цього висновок:

- формується інформаційна медицина;
- формуються мікроклімати в колективах і сім'ях;
- людина сама формує майбутні події навколо себе тощо.

Наведений приклад свідчить, що енергія відповідної частоти об'єднується з енергією, яка має однакові частотні характеристики. Цей принцип реалізується і в процесі інформаційно-енергетичного обміну. Людина є генератором енергетичних змін, які за допомогою інформаційно-енергетичного обміну наповнюються додатковою аналогічною енергією, якої багато навколо нас. Так відбувається збагачення і наповнення людини додатковою природною енергією. Але природа своїми законами закріплює право ініціативи за людиною. Просимо кожного звернути увагу на це правило природи!

Оскільки основою цивілізаційного розвитку стають знання і інформація, то починає відбуватися переорієнтація суспільств на зміну своїх потреб, відбувається перехід від матеріальних потреб на інформаційно-знаннєві, йде переформування матеріальної парадигми розвитку на інформаційно-знаннєву.

Сучасна людина отримує і переробляє інформації за місяць стільки, скільки в XXVI столітті отримувала за все своє життя. Сьогодні, відповідно до закону Мура, інформація поновлюється за 1,5 року. Цьому сприяють і зручні умови передачі та доступу до інформації.

Кількість інформації постійно зростає, а це означає, що енергетична складова теж зростає і буде зростати й надалі, ось чому інформаційно-знаннєву парадигму розвитку в науковій літературі дехто відносить до енергетичної. Наприклад, такої думки дотримується доктор медичних наук Лариса Попова, яка, на наш погляд, є одним із піонерів бачення людини з позиції її “внутрішньосистемної упорядкованості”, з позиції єдності свідомості з фізичним і психічним її станом.

Перехід від матеріальної до інформаційно-знаннєвої парадигми розвитку призводить до *змін всіх сфер життя*. Оскільки людина стає центром розвитку, то вже сьогодні виникає необхідність *знаходження балансу інтересів і компромісів* між людиною і суспільством, між працівником і керівником. Це свідчить про потребу внесення зміни в системи навчання, виховання і управління соціально-економічним процесом.

При переході від матеріальної до інформаційно-знаннєвої парадигми розвитку розкриваються нові якості людини, особливо молоді людини, змінюється її ставлення як до себе, так і до інших, до свого здоров'я, до розуміння сутності свого існування.

Відбувається зміна пріоритетів в оцінці свого життя і наголос робиться не на тому, що вже маєш, а на тому, що здатен зробити найближчим часом. Сутністю нової парадигми розвитку і моделі поведінки людини є вислови “думай серцем” або “відношення до інших формуй таке, як до себе”. Вершина інтересів майбутньої молоді людини вже сьогодні переорієнтовується на процес самовдосконалення і самопізнання, на формування нового мислення, яке перебуває в свідомості людини.

Ось чому найвищим результатом роботи педагога, на наш погляд, є його вплив на свідомість людини. Сьогодні ми маємо близько 1,5 тисячі видів діяльності. Спрямування навчального процесу на оволодіння набором компетентностей стає недостатньою умовою. Треба готувати людину до нових змін і нових випробувань, треба *змінювати її свідомість*.

Дуже приємно на запитання: “Що Вам дає дисципліна, яку я викладав?”, почути відповідь студентки “Відбувається зміна свідомості”. Майже таку само відповідь ми почули і від викладачів, які взяли участь в науково-практичному семінарі, що відбувався у вересні цього року

в УкрІНТЕІ. Учасники семінару, який ми провели два місяці тому, вважають, що треба організувати науково-практичну конференцію за аналогічною тематикою. Наступного року ми запланували проведення такої конференції.

ВИСНОВКИ

Ми впевненні, що в сучасних умовах розвитку необхідна активна *роз'яснювально-просвітницька* діяльність у вигляді проведення конференцій, зустрічей, круглих столів, а краще було б і введення у навчальний процес відповідної дисципліни. Нам також здається, що доцільним було б проведення досліджень з виявлення особливостей і вимог сучасного соціально-економічного розвитку нового етапу цивілізаційного розвитку, який базується на гуманістичній основі уявлень про людину і сутність життя. Науку, яка досліджує універсальні базові ідеї, бажано було б віднести до пріоритетної, до метанауки.

На жаль, наше суспільство знаходиться ще в міцних обіймах матеріальної парадигми, в обіймах індустріального етапу розвитку. Але природа примушує всіх нас до більш швидких дій, швидшого переходу до нової моделі поведінки.

Відомий вислів І.В. Мічуріна *“Ми не можемо ждати милостей от природи, взяти їх у неї — наша задача”*, який є характерним для індустріальної епохи, бажано замінити на думку мудрості *“Часи змінюються і разом з ними змінюємося ми”* (Овідій).

Ми бачимо, що зовсім інша сутність закладена в сучасному постіндустріальному розвитку порівняно з попередніми. А це вимагає формування нової людини майбутнього.

Підсумовуючи, зазначимо, що на планеті вже відбуваються безперечні та всім зрозумілі процеси, які свідчать: людина і суспільство увійшли в стадію взаємозалежної дії, яка вимагає нової системи управління соціально-економічним розвитком, формування нових підходів до організації навчального процесу, виховання нового майбутнього покоління. Перераховані особливості сучасного цивілізаційного розвитку є важливими і малодослідженими напрямками діяльності, а тому всім нам є над чим думати.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. *Попова Л.А.* Человек в потоке перемен / Л.А. Попова. — К. : Интерсервис, 2015. — 198 с.
2. *Ромер П.* Растущий оборот прибылей и долгосрочный экономический рост / П. Ромер // Журнал политической экономии. — 1986. — № 94, октябрь. — С. 1002–1011.
3. *Solow R.M.* A contribution the theory of economical growth / R.M. Solow // Quarterly Journal of Economics. — 1956. — P. 3–4.
4. *Пархоменко О.В.* Інформація і знання: взаємозв'язок : монографія. — К. : Державний інститут інтелектуальної власності, 2010. — 268 с.
5. *Пархоменко А.О.* Свідомість. Інформація та управління в організації колективної праці / А.О. Пархоменко // Вісник КНУДТ. — 2007. — № 1. — С. 106–113.
6. *Апанасенко Г.Л.* Санологія. Медичні аспекти валеології : підручник / Г.Л. Апанасенко, Л.А. Попова, А.В. Магльований. — Львів : ПП “Кварт”, 2011. — 303 с.
7. *Вульф В.В.* Холододинаміка вашої життя / В.В. Вульф, К. Ректор ; пер. с англ. — М. : ЛАС, 1994. — 182 с.
8. *Пригожин И.* Порядок из хаоса. Новый диалог человека с природой / И. Пригожин, И. Стенгерс ; пер. с англ. — М. : изд-во “Прогресс”, 1986. — 432 с.
9. *Вернадский В.И.* Биосфера и ноосфера / В.И. Вернадский // Мысли о ноосфере. — М. : Наука, 1989. — 261 с.
10. *Вернадский В.И.* Научная мысль как планетное явление / В.И. Вернадский. — М. : Наука, 1991. — С. 77.
11. Образ человека будущего: кого и как воспитывать в подрастающих поколениях : коллективная монография ; под ред. О.А. Базалука. — К. : Кондор, 2011. — Т. 1. — 328 с.
12. *Савченко С.В.* Філософія глобального інформаційного суспільства як цивілізаційна парадигма розвитку сучасного суспільства / С. В. Савченко // Гілея : науковий вісник [зб. наук. пр.] — К. : Вид-во УАН ТОВ “НВП” “ВІР”, 2014. — Вип. 90. — С. 194–198.
13. Глушков В.М. Кибернетика. Вопросы теории и практики / В.М. Глушков. — М. : Наука, 1986. — 488 с.
14. *Эмото М.* Исцеляющая вода. Информация — вибрация — материя / М. Эмото, Ю. Флиге ; пер. с нем. — М. : ООО Издательство “София”, 2007. — 112 с.
15. *Пархоменко О.В.* Інформаційно-знаннєвий підхід до визначення парадигми соціально-економічного розвитку / О.В. Пархоменко, В.Д. Пархоменко // Наука, технології, інновації. — 2017. — № 1. — С. 13–20.
16. *Пархоменко О.В.* Інформація як природна категорія і її зв'язок зі знаннями / О.В. Пархоменко, В.Д. Пархоменко // Наука, технології, інновації. — 2017. — № 2. — С. 3–9.
17. *Воронкова В.Г.* Філософія розвитку сучасного суспільства: теоретико-методологічний контекст : монографія / В.Г. Воронкова. — Запоріжжя : РВВ ЗДІА, 2012. — 262 с.
18. *Нікітенко В.О.* Загальнолюдські цінності як геοцінності планетарного масштабу : антропологічний вимір / В.О. Нікітенко // Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії : зб. наук. пр. — Запоріжжя : Вид-во ЗДІА, 2013. — № 55. — С. 139–146.
19. *Мельник В.В.* Интеллектуально-духовные приоритеты цивилизационного развития в условиях трансформации постиндустриального общества в информационное и “общество знаний” / В.В. Мельник // Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії: зб. наук. пр. — Запоріжжя : вид-во ЗДІА, 2016. — Вип. 66. — С. 78–89.
20. Закон України “Про інформацію” № 2658-XII від 02.10.1992 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1992. — № 48.

REFERENCES

1. *Popova L.A.* (2015) *Chelovek v potoke peremen* [The Man in the Flow of Change] Kyiv (in Ukr.): Interservis Publ., 198 p.
2. *Romer P.* (1986) *Rastushchij oborot pribylej i dolgosrochnyj ehkonomicheskij rost* [Rising turnover profits and long-term economic growth]. *Zhurnal politicheskoy ehkonomii* [Journal of political economy], no. 94, pp. 1002–1011.
3. *Solow R.M.* (1956) A contribution the theory of economical growth. *Quarterly Journal of Economics*, pp. 3–4.
4. *Parkhomenko O.V.* (2010) *Informatsiia i znannia: vzaïmozv'язok* [Information and Knowledge: Interconnection]: monograph. Kyiv (in Ukr.): State Institute of Intellectual Property, 268 p.
5. *Parkhomenko A.O.* (2007) *Svidomist. Informatsiia ta upravlinnia v orhanizatsii kolektyvnoi pratsi* [Consciousness. Information and management in the organization of collective labor]. *Visnyk KNUTD* [Journal of the KNUTD], Vol. 1, pp. 106–113.
6. *Apanasenko H.L., Popova L.A., Mahlovanyi A.V.* (2011) *Sanolohiia. Medychni aspekty valeolohii* [Sanology. Medical aspects of valeology]: textbook. Lviv (in Ukr.): Kvant Publ., 303 p.
7. *Vulf V.V., Rektor K.* (1994) *Kholododinamika vashey zhizni* [Cold dynamics of your life]. Trans. from English. Moscow (in Russ.): LAS Publ., 182 p.
8. *Prigozhin I., Stengers I.* (1986) *Poryadok iz khaosa. Novyy dialog cheloveka s prirodoy* [Order from chaos. A new dialogue of man with nature]. Trans. from English. Moscow (in Russ.): Progress Publ., 432 p.
9. *Vernadskiy V.I.* (1989) *Biosfera i noosfera. Mysli o noosfere* [Biosphere and noosphere. Thoughts on the noosphere]. Moscow (in Russ.): Nauka Publ., 261 p.
10. *Vernadskiy V.I.* (1991) *Nauchnaya mysl kak planetnoye yavleniye* [Scientific thought as a planetary phenomenon]. Moscow (in Russ.): Nauka Publ., 77 p.
11. *Obraz cheloveka budushchego: kogo i kak vospityvat v podrastayushchikh pokoleniyakh: kollektivnaya monografiya* (2011) [The image of the man of the future: Who and how to educate in the younger generations: a collective monograph]. Ed. O.A. Bazaluka. Kyiv (in Ukr.): Kondor Publ., Vol. 1, 328 p.
12. *Glushkov V.M.* (1986) *Kibernetika. Voprosy teorii i praktiki* [Cybernetics. Theory and practice]. Moscow (in Russ.): Nauka Publ., 488 p.
13. *Emoto M., Flige Yu.* (2007) *Istsel'yayushchaya voda. Informatsiya — vibratsiya — materiya* [Healing water. Information — vibration — matter]. Trans. from German. Moscow (in Russ.): Sofiya Publ., 112 p.
14. *Parkhomenko O.V., Parkhomenko V.D.* (2017) *Informatsiino-znannievii pidkhd do vyznachennia paradyhmy sotsialno-ekonomichnoho rozvytku* [Information and the knowledge-based approach the determination of the paradigm of socio-economic development]. *Nauka, tekhnolohii, innovatsii* [Science, technologies, innovations], Vol. 1, pp. 13–20.
15. *Parkhomenko O.V., Parkhomenko V.D.* (2017) *Informatsiia yak pryrodna katehoriia i yii zviazok zi znanniamy* [Information as a natural category and its relationship with knowledge]. *Nauka, tekhnolohii, innovatsii* [Science technologies innovations], Vol. 2, pp. 3–9.
16. *Vorankova V.H.* (2012) *Filosofii rozvytku suchasnoho suspilstva: teoretyko- metodolohichni kontekst* [Philosophy of development of modern society: theoretical and methodological context: monograph]. Zaporizhzhia (in Ukr.): ZDIA Publ., 262 p.
17. *Nikitenko V.O.* (2013) *Zahalnoliudski tsinnosti yak heotsinnosti planetarnoho masshtabu: antropolohichni vymir* [Common human values as a geopolitical value of the planetary scale: anthropological dimension]. *Humanitarian bulletin of the Zaporizhzhya State Engineering Academy: a collection of scientific works*. Zaporizhzhia (in Ukr.): ZDIA Publ., Vol. 55, pp. 139–146.
18. *Melnik V.V.* (2016) *Intel'ektualno-dukhnivnye prioriteti tsivilizatsionnogo razvitiya v usloviyakh transformatsii postindustrialnogo obshchestva v informatsionnoe i "obshchestvo znaniy"* [Intellectual and spiritual priorities of civilizational development in the conditions of transformation of postindustrial society into informational and "knowledge society"]. *Humanitarian bulletin of the Zaporizhzhya state engineering academy: a collection of scientific works*. Zaporizhzhia (in Ukr.): ZDIA Publ., Vol. 66, pp. 78–89.
19. *Zakon Ukrainy "Pro informatsiiu"* № 2658-XII vid 02.10.1992 r. [The Law of Ukraine "On information" no. 2658-XII 02.10.1992]. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy* [Supreme Council of Ukraine], 1992, no. 48.

O.V. Parkhomenko, PhD in Economics, Associate Professor

V.D. Parkhomenko, Doctor of Science in Engineering, Professor

MAN OF THE FUTURE IN THE CONDITIONS OF FORMATION OF THE INFORMATION AND KNOWLEDGE PARADIGM OF CIVILIZATIONAL DEVELOPMENT

Abstract. *When the information and knowledge paradigm of civilizational development is being formed, the problem of a person's place in the modern world arises. The solution of the problem reveals the peculiarities of the present state of mankind and the prospects for self-knowledge of man. The era of information and knowledge poses many challenges and challenges tasks for a person. Solution of Solving the issues will lead to fundamental changes in the era. Personal needs are will be reoriented from materialones to spiritual and informational and knowledgeable ones. In the article a person is considered as a component of nature. He is forced to act in accordance compliance with the laws of nature. Therefore, the main is a system in which a person is simultaneously considered as an individual, social, natural object. Nature has made a person unique. Like nature, society monitors and reacts to the behavior of each of us. Nature is the environment of human life. Nature is the only source from which the person derives everything necessary for his existence. Within the framework of theoretical and economic analysis, the leading role of a person and his characteristic features is are determined in the context of an informational and knowledgeable paradigm of life activity.*

Keywords: *information, knowledge, man, laws of nature, consciousness, paradigm, model, civilizational development.*

А.В. Пархоменко, канд. экон. наук, доцент
В.Д. Пархоменко, д-р техн. наук, профессор

ЧЕЛОВЕК БУДУЩЕГО В УСЛОВИЯХ ФОРМИРОВАНИЯ ИНФОРМАЦИОННО-ЗНАНИЕВОЙ ПАРАДИГМЫ ЦИВИЛИЗАЦИОННОГО РАЗВИТИЯ

Резюме. В условиях формирования информационно-знаниевой парадигмы цивилизационного развития затрагивается проблема места человека в современном мире. Ее решение раскрывает все многообразие особенностей современного состояния человечества и перспектив человека в вопросах самопознания. Информационно-знаниевая эпоха ставит перед человеком много задач и вызовов, преодоление которых должно привести к фундаментальным изменениям и сдвигам в ее развитии. Потребности личности переориентируются с материальных на духовные и информационно-знаниевые. В статье человек рассматривается как составляющая природы, он вынужден действовать в соответствии с законами природы. Поэтому за основу взята система, в которой человек одновременно является индивидуально-социально-естественным. Природа человека сделала неповторимо единственным. Так же, как и социум природа отслеживает и реагирует на поведение каждого из нас. Она является колыбелью и средой жизнедеятельности человека, единственным источником, откуда личность черпает все необходимое для своего существования. В рамках теоретико-экономического анализа определены ведущая роль человека и его характерные черты в условиях информационно-знаниевой парадигмы жизнедеятельности.

Ключевые слова: информация, знания, человек, законы природы, сознание, парадигма, модель, цивилизационное развитие.

ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРІВ

Пархоменко Олександр Володимирович — канд. экон. наук, доцент, докторант ДВНЗ “Київський національний економічний університет ім. В. Гетьмана”, пр. Перемоги, 54/1, м. Київ, Україна, 03680; +38 (061) 220-95-85; pav_ua@i.ua

Пархоменко Володимир Дмитрович — д-р техн. наук, професор, радник в.о. директора Українського інституту науково-технічної експертизи та інформації, вул. Антоновича, 180, м. Київ, Україна, 03680; +38 (044) 521-00-45; iiv1director@gmail.com

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

Parkhomenko O.V. — PhD in Economics, Associate Professor, Doctoral Candidate of Kyiv National Economics University named after V. Hetman, 54/1, Peremogy Av., Kyiv, Ukraine, 03680; +38 (061) 220-95-85; pav_ua@i.ua

Parkhomenko V.D. — Doctor of Science in Engineering, Professor, Adviser of Ukrainian Institute of Scientific and Technical Expertise and Information, 180, Antonovycha Str., Kyiv, Ukraine, 03680; +38 (044) 521-00-45; iiv1director@gmail.com

ІНФОРМАЦІЯ ОБ АВТОРАХ

Пархоменко А.В. — канд. экон. наук, доцент, докторант ДВНЗ “Киевский национальный экономический университет им. В. Гетьмана”, пр. Победы, 54/1, г. Киев, Украина, 03680; +38 (061) 220-95-85; pav_ua@i.ua

Пархоменко В.Д. — д-р техн. наук, профессор, советник и.о. директора Украинского института научной и технической экспертизы и информации, ул. Антоновича, 180, г. Киев, Украина, 03680; +38 (044) 521-00-45; iiv1director@gmail.com

ДО УВАГИ АВТОРІВ:

До друку приймаються статті українською, російською, англійською мовами.

Відповідальність за достовірність поданих даних несуть автори матеріалів.

Редакція може не поділяти думки авторів, викладені у статтях.

У разі передруку матеріалів — посилання на журнал “Наука, технології, інновації” обов’язкове.

Адреса редакції: вул. Антоновича, 180, м. Київ, Україна, 03680.

Контакти редакції: тел.: +38 (044) 521-00-16, +38 (044) 521-00-59.

e-mail: journal@uintei.kiev.ua або nti@uintei.kiev.ua

Умови для публікації викладено на сайті: <http://nti.ukrintei.ua>.

З питань придбання та розміщення реклами: тел. +38 (044) 521-00-39, 521-09-48.

e-mail: uintei.ua@gmail.com або sale@uintei.kiev.ua